

IV. DIN ISTORIA SLAVISTICII ROMÂNEȘTI

IOAN BOGDAN ȘI ILIE BĂRBULESCU

MEMBRI CORESPONDENȚI AI ACADEMIEI SÎRBE

G. MIHĂILĂ

În anexele la articolul *Cîteva date despre familia lui Ioan Bogdan* (Rsl, XIII, 1966 p. 273—283), I. Colan a publicat în facsimile două adrese, prin care Academia Sîrbă îl anunța pe Ioan Bogdan că a fost ales membru-corespondent, precum și diploma respectivă.

Iată, în traducere textul celor trei documente:

1) Academia Regală Sîrbă

Nr. 173

22 februarie 1914

Belgrad.

Domnule,

Am onoarea să vă informez că, în cadrul adunării generale anuale, la 3 februarie a.c. Academia Regală Sîrbă v-a ales membru corespondent al Academiei de Științe Filozofice și că această alegere a fost proclamată astăzi, la ședința festivă anuală a Academiei.

Vă expediez un exemplar din „Godišnjak” (Anale) pe anul 1904, în care este publicat statutul Academiei; diploma se pregătește în prezent și îndată ce va fi gata vă va fi trimisă. Vă rog să-mi trimiteți biografia Dumneavoastră.

Cu multă stimă,

Secretarul

Academiei Regale Sîrbe,

Ljub. Stojanović

Domnului

Dr. Ioan Bogdan, profesor al Universității din București.

2) Academia Regală Sîrbă

Nr. 386

30 aprilie 1914

Belgrad

Domnule,

În legătură cu scrisoarea mea din 22 februarie a.c., nr. 173, am onoarea să vă trimit diploma de membru corespondent al Academiei Regale Sîrbe, proclamat la ședința festivă anuală din 22 februarie a.c.

Vă rog totodată să binevoiți a-mi trimite biografia Dumneavoastră, pentru a fi tipărită în "Godišnjak" (Analele) Academiei.

Cu multă stimă,

Secretarul

Academiei Regale Sîrbe

Ljub. Stojanović

Domnului

Dr. I. Bogdan, profesor al Universității din București.

3) Academia Regală Sîrbă,

aflată sub ocrotirea

Maiestății Sale Regale

Petru I,

a proclamat la ședința anuală festivă

din 22 februarie 1914

pe Domnul

Dr. Ioan Bogdan

ca membru corespondent.

Nr. 386

30 aprilie 1914

Belgrad

Secretar,

Ljub. Stojanović

Președintele Academiei,

Stojan Novaković

Pornind de aici, acad. Emil Petrovici, președintele Asociației Slaviștilor, s-a adresat Academiei Sîrbe de Științe și Arte, care, prin scrisorile nr. 1144/2 din 2 iunie 1966 și nr. 1144/6 din 9 dec. 1966, semnate de acad. Vukić M. Mićović, secretarul Academiei, a avut bunăvoința să ne informeze de existența în arhiva acestuia a propunerii semnate de Stojan Novaković, pe atunci președinte, Ljub. Stojanović, secretar, și Aleksandar Belić, cunoscutul slavist (ulterior al însuși președinte al Academiei Sîrbe), ca profesorii români Ioan Bogdan și Ilie Bărbulescu să fie aleși membri corespondenți ai acestei Academii¹.

După cum am văzut, Academia Sîrbă l-a solicitat pe Ioan Bogdan, precum și pe Ilie Bărbulescu, să-și trimită autobiografia pentru a fi publicată în „Analele” (Godišnjak) Aca-

¹ În „Godišnjak” (Analele) Academiei Regale Sîrbe (Srpska Kraljevska Akademija), vol. XXVIII, 1914-1919, p. 9, I. Bogdan și Ilie Bărbulescu sînt trecuți printre membrii corespondenți ai Academiei de Științe Filozofice, aleși la 3 februarie 1914. La v. 22 se face mențiunea că procesele verbale din 1914 au dispărut în timpul războiului.

demiei Sirbe. Cel de-al doilea a trimis-o și ea se află anexată la propunere. Bogdan însă, poate mai puțin grăbit, n-a trimis-o imediat, iar mai târziu n-a mai putut-o expedia, căci la 28 iulie 1914 a început primul război mondial, prin atacarea Serbiei de către Austro-Ungaria. Moartea lui I. Bogdan, survenită la 1 iunie 1919, l-a împiedicat să-și îndeplinească, în noile condiții de pace, această îndatorire academică.

La solicitarea academicianului Emil Petrovici, acad. V.M. Mićović a binevoit să ne trimită microfilme ale celor două documente aflate în arhiva Academiei Sirbe de Științe și Arte în dosarul nr. 52/18 ianuarie 1914. Exprimând și pe această cale mulțumirile noastre Academiei Sirbe de Științe și Arte și personal academicianului V.M. Mićović, sintem bucuroși că putem da publicității o nouă mărturie a strânselor relații care au existat în trecut și care se dezvoltă astăzi între savanții țării noastre.

Reproducem, mai jos, în original și în traducere, textul propunerii lui St. Novaković, Ljub. Stojanović și A. Belić:

Српској Краљевској Академији

Част нам је предложити за чланове-дописнике Академије философских наука г.г.

1. Ј. Богдана, проф. Букурешког универз.
2. И. Барбулеску, проф. Јашк. универз.

Г. Ј. Богдан, проф. Унив. од 1891 год., вице-президент Румунске Академије Наука од 1910—1912, испитивао је кроз дуги низ година односе Румуније са Русима, Пољацима и Јужним Словенима. Он је више него иједан румунски научник пронашао, средио и издао словенских текстова, најразличнијих повеља, српских, бугарских и руских, различних хроника, анала и сл. споменика, увек са потпуним познавањем посла, тачно и марљиво. Права критичка издања и отпочињу у том правцу од њега. Сем тога он се све време свога рада старао да славистичке студије добију у Румунији већег полета и више представника.

Утицаји културе словенских народа на Румуне били су такође предмет многобројних његових студија, а само проучавање споменика које је издавао, и са језичке, и књижевне и историске стране, увек је пратило његова издања, снабдевана преводима текстова на румунски и критичким апаратом.

Ако је задатак наше Академије гајење узајамних научних веза са суседима нашим, чија је прошлост и садашњост изукрштана са нашом у најразличнијим правцима, а нарочито у културном, мислимо да не можемо боље одговорити томе задатку до предлажући Академији да у круг својих чланова-дописника прими и г. проф. Ј. Богдана.

Г. проф. Др. Илија Барбулеску поклања нарочиту пажњу национално-етнографским питањима. Иако су нека дела његова блиска публицистици, ипак је он о стварима о којима пише увек добро обавештен и у питања, која третира, уноси научни материјал и здрав критицизам [...].

Међу научним делима његовим истичу се његова проучавања ортографије, графике и језика словенских споменика, писаних на земљишту Румуније. Нека је од њих наградила Рум. Акад. Наука.

Сваки слависта, поред опште славистичке спреме и познавања словенских језика, има и своју ужу специјалност: руски језик, бугарски, пољски и т.д. За Барбулеску се може рећи да је међу румунским славистима *србиста*. Он проучава нарочито српски значај у прошлости за румунску културу, он нарочито издваја српске елементе у словенским споменицима у Румунији и стара се да свему томе да пуну вредност и у савременим односима Срба и Румуна. Његов рад заслужује пуно признање са наше стране.

Зато смо сматрали да ћемо одговорити својој дужности, ако предложимо г. Барбулеску за дописног члана наше Академије.

Београд, 18. I. 1914.

Предлагачи
Стојан Новаковић
Љуб. Стојановић
Александар Белић

Traducerea:

Către

Academia Regală Sîrbă

Avem onoarea să propunem ca membri-corespondenți ai Academiei de științe filozofice pe Domnii:

1. I. Bogdan, profesor la Universitatea din București.

2. I. Bărbulescu, profesor la Universitatea din Iași.

Domnul I. Bogdan, profesor universitar din anul 1891, vicepreședinte al Academiei Române din anii 1910—1912, a cercetat timp de mulți ani raporturile României cu rușii, polonii și slavii de sud. Mai mult decât oricare alt savant român, el a descoperit, sistematizat și editat texte slave, cele mai diferite documente sîrbe, bulgare și ruse, diverse cronici, anale și alte asemenea monumente scrise, totdeauna cu o deplină cunoaștere a problemei, cu exactitate și sîrguință. Adevăratele ediții critice în această direcție încep, de fapt, de la el. În afară de aceasta, în tot timpul activității sale, el s-a străduit ca studiile de slavistică să ia un mai mare avînt în România și să aibă mai mulți reprezentanți.

Influențele culturii popoarelor slave asupra românilor au constituit de asemenea obiectul a numeroase cercetări de-ale lui, iar studiul textelor pe care le-a editat, atît din punct de vedere lingvistic, cit și literar și istoric, a însoțit totdeauna edițiile sale, la care a adăugat traducerea textelor în limba română și aparatul critic.

Dacă Academia noastră are drept sarcină cultivarea relațiilor științifice reciproce cu vecinii noștri, al căror trecut și prezent se împletește cu al nostru sub cele mai diverse aspecte, dar mai ales cel cultural, credem că nu putem răspunde mai bine acestei sarcini decît propunînd Academiei să primească printre membrii săi corespondenți și pe Domnul profesor I. Bogdan.

Domnul profesor Dr. Ilie Bărbulescu acordă o atenție deosebită problemelor național-etnografice. Deși unele lucrări ale lui se apropie de publicistică, totuși este totdeauna bine informat asupra lucrurilor despre care scrie, iar în problemele pe care le tratează introduce material științific și un criticism serios [...].

Printre lucrările lui științifice se remarcă studiile consacrate ortografiei, grafiei și limbii textelor slave scrise pe teritoriul României. Unele dintre acestea au fost premiate de Academia Română.

Orice slavist, pe lîngă pregătirea generală în domeniul slavisticii și cunoașterea limbilor slave, are și o specialitate mai restrînsă: limba rusă, bulgară, polonă etc. Despre Bărbulescu se poate spune că, printre slaviiști români, este un *sîrbist*. El studiază în mod special însemnătatea contribuției sîrbești în trecut pentru cultura românească, evidențiază cu precădere elementele sîrbești în textele slave din România și se străduiește să acorde tuturor acestora valoarea deplină și în raporturile actuale ale sîrbilor cu românii. Activitatea lui merită, din partea noastră, toate recunoștințele.

De aceea am considerat că vom răspunde datoriei noastre, dacă vom propune pe Domnul Bărbulescu membru-corespondent al Academiei noastre.

Belgrad, 18.I. 1914.

Stojan Novaković

Ljub. Stojanović

Aleksandar Belić